

Door Jan de Waard

Even mijn handen wassen

Inleiding

Bah! Je hebt vette handen. Die wil je natuurlijk wassen, dus heb je warm water nodig. Je zoekt een wasbak met dubbele kraan en je kiest automatisch de kraan met de rode knop. Maar waarom eigenlijk? Er staat nergens dat dat de warme kraan is. Het is ook niet zo dat warm water altijd uit de rechterkraan komt. Je kiest de kraan met de rode knop omdat de kleur rood je doet denken aan warm. Net zoals blauw je doet denken aan koud. Kleuren roepen bepaalde gevoelens op. Dat zie je terug in onze taal. Deze lesbrief gaat over kleuren in de taal.

Opdracht 1

In de inleiding lees je dat rood aan warm doet denken en blauw aan koud. Dat zie je terug in de volgende uitdrukkingen. Maak de zinnen af. Kies uit *rood* en *blauw*.

- a Het gesmolten metaal was ...gloeierend.
- b De zwerver zag ... van de kou.

Opdracht 2

Er zijn meer uitdrukkingen waarin de kleur rood wordt gebruikt. En dan gaat het niet over temperatuur. Wat betekenen ze?

- a Het schaamrood op de kaken hebben.
- b Rood staan.
- c Geen rooie cent meer hebben.
- d Over de rooie gaan.

Opdracht 3

Er zijn ook meer uitdrukkingen waarin blauw wordt gebruikt. Wat betekenen ze?

- a** Een blauwtje lopen.
- b** Zich blauw betalen.
- c** Blauw bloed hebben.
- d** Iemand bont en blauw slaan.

Opdracht 4

De volgende uitdrukkingen met blauw zijn een stuk moeilijker. Je kunt ze opzoeken op internet. Wat betekenen ze?

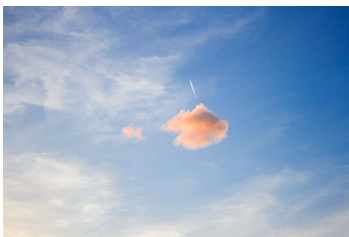
- a** blauwe bonen
- b** een blauwe maandag
- c** Van de blauwe knoop zijn.

Opdracht 5

Aan welke uitdrukkingen met roze moet je denken als je deze afbeeldingen ziet? Zet erbij wat ze betekenen.

- a** Alles door een ... zien.

- b** Op een ... zitten.

Opdracht 6

Uitdrukkingen met groen gaan vaak over jong en onervaren. Maar niet altijd! Lees de betekenis en vul dan de juiste woorden in.

- a** Zij is nog jong en onervaren. Zij is nog ...
- b** Het is ergens anders altijd beter. Het ... aan de overkant is altijd groener.
- c** Ergens toestemming voor geven. Groen ... geven.
- d** Heel goed zijn in tuinieren of planten verzorgen. Groene ... hebben.

Opdracht 7

Van alle kleuren komt zwart het meest voor in uitdrukkingen. Wat betekenen de volgende uitdrukkingen?

- a** Een zwartkijker zijn.
- b** Iets zwart op wit hebben.
- c** Op zwart zaad zitten.
- d** Iemand zwart maken.
- e** Het ziet zwart van de mensen.

Moeilijk? Je mag het opzoeken.

Opdracht 8

Wit is de kleur van de onschuld. Welke uitdrukkingen horen bij de afbeeldingen? En wat betekenen ze? Je mag het opzoeken.

a Daar is de ...

b Een wit ... halen.

c Een witte ...

Opdracht 9

Het is leuk om van sommige uitdrukkingen op te zoeken waar ze vandaan komen.
Vul de uitdrukking in Google in als zoekwoord en kijk of de oorsprong gegeven wordt.

- a** Op zwart zaad zitten.
- b** Blauwe bonen.
- c** Geen rooie cent meer hebben.
- d** Een wit voetje halen.

